

§ 116**Yttrande över strategisk plan 2021-2023**

Dnr 00504-2020

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att tillstyrka förslag till strategisk plan 2021-2023.

Ärendet behandling vid sammanträdet

Jan-Anders Perdahl (V) yrkar +50 Mkr/år till kollektivtrafiken. Utökad ram för RUN +50 Mkr/år som tas från den samlade regionbudgeten genom sänkt avkastningskrav på den.

Helena Öhlund (S) yrkar avslag till det liggande förslaget och bifall till Socialdemokratiska förslaget till strategisk plan, i de delar som omfattar RUN. Vidare yrkar Helena om samma tillägg som vid regionfullmäktiges sammanträde den 28/10, tillskott av Region Norrbotten för att täcka effekter av Corona på 30 miljoner 2021.

Lage Hortlund (SD) yrkar bifall till det liggande förslaget.

Nils-Olov Lindfors (C) yrkar bifall till det liggande förslaget.

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att det liggande förslaget vinner nämndens bifall.

Reservationer

Helena Öhlund (S) reserverar sig till förmån för det egna förslaget.

Jan-Anders Perdahl (V) reserverar sig till förmån för det egna förslaget.

Yttrande till beslutsförslaget

Region Norrbotten behöver effektivisera sin verksamhet under åren 2020-2022. Alla verksamheter behöver bidra till effektiviseringen.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade om minoritetsåterremiss och regionala nämnden har berett ärendet och gjort en konsekvensbeskrivning av uteblivna utökade ekonomiska ramar till regionala kollektivtrafikmyndigheten.

Ärendet**Bakgrund**

Enligt reglementet för regionala utvecklingsnämnden (Allmänt om nämndens uppgifter 1§) har nämnden ett helhetsansvar för regionens arbete med regional utveckling, kultur, trafik och infrastruktur. Nämnden yttrar sig utifrån sitt uppdrag över förslag till strategisk plan.

Regionfullmäktige beslutade 28 oktober att återremittera ärendet om strategisk plan 2021-2023 för att ytterligare bereda frågan om en reviderad och utökad budget för kollektivtrafik för åren 2021 och 2022, samt att genomföra en konsekvensanalys om förslaget av en minskad budget för kollektivtrafiken i Norrbotten kvarstår.

Av regionala utvecklingsnämndens plan 2020-2022 (RUN 30 september 2019) framgår det hur nämndens effektiviseringskrav på 30 mnkr ska fördelas mellan verksamhet och fördelat år. Ramen avseende infrastruktur minskade med 5 mnkr för 2021 och ytterligare 5 mnkr 2022.

I förslag till regionala utvecklingsnämndens plan 2021-2023 har effektiviseringen inom infrastruktur fördelats med 5 mnkr för 2021 lagts på Länstrafiken i Norrbotten AB. Till detta kommer även en minskning av medel till buss till förmån för tåg som en konsekvens av beslutet om persontrafik på Haparandabanan (RS 2015-09-30 § 204).

Detta har kommunicerats med regionala kollektivtrafikmyndigheten och Länstrafiken i Norrbotten AB. Regionala kollektivtrafikmyndigheten redovisade detta på direktionens möte 20 oktober 2020 tillsammans med förslag på åtgärder för att minska kostnaderna. Direktionen beslutade att inte godkänna förslagen och uppdra till Länstrafiken i Norrbotten AB att delge regionen behovet av 110 mnkr för 2021.

Konsekvensanalys

En utebliven revidering av regionala utvecklingsnämnden ramen innebär att nämndens förslag till fördelning för 2021 kvarstår, dvs att länstrafiken tilldelas 79,5 mnkr.

Kollektivtrafiken i Norrbotten hanteras av flera aktörer med olika roller och uppdrag. Regionala kollektivtrafikmyndigheten ska samordna, effektivisera och utveckla kollektivtrafiken i länet. Region Norrbotten och kommunerna i länet är finansörer av lokal och regional kollektivtrafik. Länstrafiken i Norrbotten och Norrtåg AB är utförare.

När det gäller kostnadsfördelningen finansierar Region Norrbotten all regional tågtrafik samt busstrafik över kommungränser och kommunerna finansierar inomkommunal busstrafik, dvs busstrafik inom kommunen. Gemensamma kostnader som inte direkt går att hänföra till trafikproduktion delar huvudmännen på enligt en fördelningsmodell.

Länstrafiken i Norrbotten AB är ett aktiebolag. Enligt Aktiebolagslagen svarar styrelsen för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Styrelsen skall fortlöpande bedöma bolagets och, om bolaget är moderbolag i en koncern, koncernens ekonomiska situation. Bolagets styrelse behöver ta fram förslag på åtgärder för att kunna lägga en budget i balans.

Länstrafiken i Norrbotten AB har tagit fram förslag till förändringar i linjer och turtäthet för att kunna hantera det minskade anslaget. Förslag som rör turtäthet och linjenedläggning ska beslutas av regionala kollektivtrafikmyndighetens direktion.

Regionala kollektivtrafikmyndighetens direktion beslutade 20 oktober 2020 att inte godkänna föreslagna åtgärder utan istället uppdra Länstrafiken i Norrbotten AB att återkomma till regionen om behov av en utökad ram med 30 mnkr, dvs totalt 110 mnkr. Någon formell förfrågan har inte inkommit till regionen.

Direktionen beslutade även att ge myndighetschefen i uppdrag att ta fram en kollektivtrafikkarta som ska presenteras för direktionen under tredje tertialet 2021. Regionen välkomnar beslutet om en trafikkarta men anser att en sådan inte kommer ge önskade ekonomiska effekter förrän tidigast 2022 eller 2023.

Enligt samarbetsavtalet ansvarar regionala kollektivtrafikmyndighetens medlemmar för underskottstäckning. Regionens ansvar är den regionala tågtrafiken och stomlinjetrafiken. Under åren 2017-2019 har regionen tillskjutit extra medel på grund av underskott med 42,7 mnkr till Länstrafiken i Norrbotten AB.

	2017	2018	2019	Totalt
Tillskott pga underskott (mnkr)	15,4	7,9	19,4	42,7

Revisorerna riktar kritik mot regionala kollektivtrafikmyndighetens direktion för att inte ha utfört verksamheten på ett för ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Beslut har inte vidtagits för att minska förlusterna. Förbundets medlemmar har tvingats kompensera förbundet och dess företag med väsentligt ökade bidrag.

Pandemin har påverkar samhället och kollektivtrafiken stort under 2020 och fortsätter sannolikt även under 2021. Antalet resenärer har minskat och därmed intäkterna. Regeringen har under 2020 tillskjutit medel som ska lindra konsekvenserna för kollektivtrafiken. Det har aviserats att medel tillskjuts även under 2021. I december förväntas det bli klart hur kollektivtrafiken i Norrbotten kompenseras för 2020.

Om regionala utvecklingsnämnden beslutar att tilldela Länstrafiken i Norrbotten AB 110 mnkr för 2021 från ram innebär det att 30,5 mnkr behöver omfördelas från kultur och näringsliv till infrastruktur.

Region Norrbotten har ett stort spar på 700 mnkr som ska genomföras under perioden 2020-2022. Det innebär att alla verksamheten behöver arbeta med effektiviseringen. Regionala utvecklingsnämnden beslutade 30 september 2019 om effektivisering med 10 mnkr vardera på kultur och näringsliv förde-

lat över åren 2020-2022. Effektiviseringen fördelades utifrån kulturinstitutionerna möjlighet till omställning samt kända omvärldshändelser som till exempel EU:s nya programperiod 2021-2027. Målsättningen var att inte förlora utvecklingskraft. Ett beslut om utökad effektivisering för kultur och näringsliv för 2021 med 30,5 mnkr medför stora konsekvenser för stödmotagarna.

En konsekvensbeskrivning avseende försämringar i trafikutbud kan inte och ska inte regionen genomföra då det är Länstrafiken i Norrbotten AB:s uppdrag att föreslå och regionala kollektivtrafikmyndighetens uppdrag att besluta.

Protokollsutdrag skickas till:

Regiondirektör

Ekonomidirektör

Regional utvecklingsdirektör